

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่วิวัฒนาการของอินเทอร์เน็ตตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 เป็นต้นมา องค์กรต่างๆ โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เริ่มหันมาใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือทางการตลาดในการขยายตลาด หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น ตลอดจนนำเอาเทคโนโลยีนี้มาพัฒนาในเรื่องของการให้บริการลูกค้า โดยแนวทางการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้พัฒนาก้าวไปสู่การให้บริการลูกค้า ซึ่งการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้พัฒนาไปสู่การสร้างจุดบริการที่หลากหลายจากเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ลูกค้าสามารถทำธุรกรรมของธนาคารต่างๆ ผ่านอุปกรณ์ปลายทางทุกชนิด จากทุกที่ทุกเวลา ขณะที่บทบาทสาขาของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งถูกเปลี่ยนไปเป็นช่องทางของขายผลิตภัณฑ์แทนการให้บริการ เพื่อให้เข้าถึงลูกค้าได้มากขึ้น พร้อมกับการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในการเปลี่ยนแปลงการทำงานของธนาคาร ซึ่งนับว่าเป็นรากฐานสำคัญของการเข้าสู่โลกเศรษฐกิจยุคใหม่ อีกทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ได้เข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้นทุกวัน แนวโน้มในอนาคตการทำธุรกรรมทางการเงินทุกอย่างจะต้องผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งสิ้น ทำให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นเครื่องมือที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลายแห่งสามารถเปิดบริการได้ 24 ชั่วโมง โดยไม่มีวันหยุดทำให้ผู้บริโภคไม่ต้องเดินทางมาที่ธนาคาร แต่สามารถทำสัญญาหรือธุรกรรมทางการเงินได้ อีกทั้งยังทำให้ต้นทุนของธนาคารลดลงและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานธนาคารได้อีกทาง

เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยอำนวยความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตประจำวันให้ดียิ่งขึ้น โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้แทนแรงงานคนเป็นเครื่องทุ่นแรงที่ทำให้ชีวิตสะดวกสบายและรวดเร็วมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบเก่าในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีการพัฒนาอย่างหลากหลายรูปแบบ เช่น มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการ รวมทั้งอัตราการเติบโตของจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการใช้บริการธุรกรรมที่หลากหลายตลอดจนการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการทำธุรกรรม

ออนไลน์ต่างก็มีจำนวนมากขึ้นส่งผลให้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และช่วยลดค่าใช้จ่ายโดยรวมขององค์กรได้¹

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบันทำให้การติดต่อสื่อสารกระทำได้อย่างง่ายและสะดวกรวดเร็ว การทำธุรกรรมทางการพาณิชย์หรือการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ได้รับผลกระทบจากเทคโนโลยีดังกล่าว โดยจะเห็นได้จากระบบการดำเนินธุรกรรมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งถูกจำกัดโดยระยะทางและเน้นการทำธุรกรรมโดยทางเอกสาร หรือการใช้กระดาษ (Paper - Based Transaction) เพื่อเป็นหลักฐานเปลี่ยนมาเป็นการดำเนินธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้ระบบการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือที่เรียกว่า “การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E - Commerce)” ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาได้เปลี่ยนจากรูปแบบเอกสารหรือกระดาษมาเป็นข้อมูลที่ถูกรวบรวมและจัดเก็บไว้ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สามารถส่งผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างรวดเร็ว การทำสัญญาธุรกรรมพาณิชย์ทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์โดยไร้ซึ่งกระดาษ (Paperless) นอกจากทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับการทำธุรกรรมโดยอาศัยข้อมูลในรูปแบบของเอกสารหรือกระดาษดังกล่าวแล้ว ยังส่งผลให้ธุรกิจการค้าสามารถขยายตัวได้อย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้เชื่อมโยงกับการสื่อสารผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้การติดต่อเชิงพาณิชย์ทำได้โดยปราศจากข้อจำกัดทั้งด้านสถานที่และด้านเวลา คือบุคคลสามารถติดต่อทำธุรกรรมกันได้ทั่วโลกและตลอด 24 ชั่วโมง เมื่อพิจารณาขั้นตอนการทำงานนิติกรรมสัญญาธุรกรรมทางพาณิชย์ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และอาศัยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวสามารถกระทำได้อย่างครบวงจร คือตั้งแต่การเริ่มต้น การทำคำเสนอ การทำคำสนอง การร่าง และการตกลงทำสัญญาต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการชำระเงิน ซึ่งก็สามารถทำได้โดยการชำระราคาทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในปัจจุบันธนาคารต่างๆได้นำระบบธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (E - Banking) มาให้บริการกันอย่างแพร่หลายเพราะธนาคารพาณิชย์ต่างๆเห็นว่า การทำธุรกรรมและสัญญาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะมีประโยชน์ และสามารถอำนวยความสะดวกให้กับคู่กรณีที่เกี่ยวข้องและทำให้การค้าขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง

การเงินในธนาคารนั้นมีบทบาทที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง ในฐานะที่เป็นกลไกหลักที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการค้าการลงทุนในประเทศ ผ่านการให้บริการต่างๆของธนาคารพาณิชย์ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการให้บริการแบบธุรกิจสู่ธุรกิจ (Business to Business :

¹ กัจจิวรา นิลเกษม. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้บริการธนาคารบนอินเทอร์เน็ตของลูกค้าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. หน้า 23-24.

B2B) เช่น การให้บริการสินเชื่อธุรกิจ (Corporate Loan) การออกหลักประกันให้ผู้ประกอบการนำไปใช้ (Bank Guarantee) การเรียกเก็บเงินตามตราสารเพื่อลูกค้า (Bill For Collection) เป็นต้น หรือแบบธุรกิจสู่ผู้บริโภค (Business to Consumer : B2C) เช่น การรับฝากหรือถอนเงินสด (Deposit – Withdrawal) การให้บริการสินเชื่อบุคคล (Personal Loan) การให้บริการบัตรเครดิต (Credit Card) เป็นต้น โดยการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบอินเทอร์เน็ต คือการประกอบธุรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับการให้บริการทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆผ่านอุปกรณ์หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ หรืออินเทอร์เน็ต ซึ่งมีการให้บริการ เช่น การฝากเงิน ถอนเงิน โอนเงิน สอบถามยอดเงิน หรือการทำสัญญาธุรกรรมต่างๆ เป็นต้น ในอนาคตการให้บริการของธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ยังสามารถพัฒนาได้อีกเรื่อยๆ เพื่อรองรับความต้องการในการใช้บริการของผู้ใช้บริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เนื่องจากธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดความรวดเร็ว และสะดวกสบายในการทำสัญญาธุรกรรมมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการประหยัดทรัพยากรส่งผลทำให้ธนาคารต่างๆมีการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของธนาคาร เพื่อช่วยให้ผู้บริโภคได้รับความสะดวกสบาย ความรวดเร็ว และความปลอดภัยในการรับบริการมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ และอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าของธนาคารมากยิ่งขึ้น ในลักษณะของการให้บริการที่เป็นธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ลูกค้าสามารถเบิกถอนเงินสดผ่านเครื่องถอนเงินอัตโนมัติของธนาคาร (Automated Teller Machines : ATMs) ได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องไปทำรายการที่ธนาคารในเวลาทำการหรือลูกค้าสามารถส่งคำสั่งในการ โอนเงิน หรือชำระเงินผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต (Internet Banking) หรือระบบโทรศัพท์มือถือ (Mobile Banking) จากที่บ้านหรือที่ทำงานของลูกค้าได้ อย่างไรก็ตามแม้ว่าลูกค้าจะได้รับความสะดวกสบาย ความรวดเร็วในการใช้บริการของธนาคารมากขึ้นก็ตาม แต่ลูกค้าส่วนใหญ่ก็อาจจะไม่ทราบถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบระหว่างตนเองกับธนาคาร จากการเข้าใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆของธนาคารแต่อย่างใด ถึงแม้ว่าธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยนั้นจะถูกควบคุม และตรวจสอบโดยธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่แล้วก็ตาม

การให้บริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ต่างๆประกอบกับเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น ส่งผลให้การให้บริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ของลูกค้ามีจำนวนมากขึ้น² ได้แก่

1) ลูกค้าได้รับความสะดวกจากการให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต ทำให้ไม่ต้องเดินทางไปทำธุรกรรมทางการเงินที่สาขา และมีทางเลือกในการใช้บริการมากขึ้น สามารถทำ

² มณฑล พจน์พรวัฒนา. (2544). ยุทธศาสตร์สู่ธนาคารอิเล็กทรอนิกส์. *บทความธุรกิจ*, 3 (30). หน้า 30.

รายการได้ทุกที่ทุกเวลา เช่น ที่บ้าน ที่ทำงาน หรือที่ไหนก็ตามที่สามารถเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตได้

2) ความรวดเร็ว การให้บริการของธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (E - Banking) มีความรวดเร็วเนื่องจากลูกค้าไม่ต้องไปรอที่สาขา และทำรายการเป็นเวลานาน

3) ความถูกต้อง ลูกค้าสามารถตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูลหลังจากทำรายการเสร็จทันที และสามารถสั่งพิมพ์ประวัติการทำรายการต่างๆเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน และสามารถติดต่อศูนย์ข้อมูลได้โดยตรง (Call Center) ในเวลาที่เกิดปัญหาทางเทคนิค ถือว่าเป็นการสร้างความมั่นใจให้ลูกค้าในการให้บริการข้อมูลที่ต้องการแบบ Real Time และมีความปลอดภัยในระดับสากล และ

4) ความประหยัด เนื่องจากลูกค้าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำรายการเพื่อขอใช้บริการด้วยตนเองที่สาขาของธนาคาร

โดยกระแสของการให้บริการธนาคารบนอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ธนาคารบนอินเทอร์เน็ต จึงกลายเป็นทางเลือกใหม่ของลูกค้าของธนาคารในปัจจุบัน ทั้งนี้ธนาคารที่เปิดให้บริการทางอินเทอร์เน็ตต่างพยายามปรับปรุงคุณภาพ และมีการพัฒนารูปแบบการให้บริการธนาคารบนอินเทอร์เน็ต เพื่อการแข่งขันและตอบสนองความต้องการของลูกค้า และอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงิน ธนาคารสามารถเพิ่มช่องทางในการหารายได้ ขยายฐานลูกค้า รักษาส่วนแบ่งทางการตลาดเสริมสร้างภาพลักษณ์ และยังช่วยลดต้นทุนในการดำเนินงานจะส่งผลให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันในธุรกิจ

แต่ในอีกด้านหนึ่งจะเห็นได้ว่า การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่อาศัยข้อมูลต่างๆที่อยู่ในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายต่างๆตามมาหลายประการ เช่น ความปลอดภัยของข้อมูลที่อยู่ในรูปอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจถูกล่วงละเมิดจากอาชญากรที่มีความรู้ความชำนาญทางระบบการสื่อสารสารสนเทศเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เช่น การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูล รวมทั้งการทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลสูญหายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงไป เช่น การเจาะเข้าระบบเพื่อถอนเงินหรือโอนเงินไปโดยที่เจ้าของบัญชีไม่ได้รับรู้แต่อย่างใด อีกทั้งจากการที่ระบบและบริการต่างๆของธนาคารพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว นั้น ทำให้กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือประกาศต่างๆที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานอื่นๆนั้นอาจยังก้าวตามไม่ทัน จึงอาจจะทำให้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการพัฒนาภาคธุรกิจการเงินการธนาคารของประเทศไทยทั้งในด้านของสนับสนุน ส่งเสริม หรือในด้านของการควบคุมตรวจสอบดูแลการให้บริการธนาคารพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย ในอนาคตได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Banking) โดยจะศึกษามาตรการทางกฎหมายในแง่มุมต่างๆที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ หรือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว รวมทั้งจะเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปพิจารณา ปรับปรุง และแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาของธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประวัติ ความเป็นมา และลักษณะทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการทุกภาคส่วนอย่างสูงสุด

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

สารนิพนธ์ฉบับนี้ทำการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ ในประเทศไทยและต่างประเทศ แนวคิดและทฤษฎีทางกฎหมาย หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ รวมทั้งข้อมูลเอกสารทางกฎหมายที่ปรากฏในรูปแบบข้อมูลสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังได้พิจารณาถึงกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆที่ใช้อยู่ในประเทศไทย ควบคู่ไปกับการพิจารณาถึงกฎหมายและกฎระเบียบที่ใช้อยู่ในต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำสัญญาธุรกรรมทางการเงินผ่านธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำแนวทางการปรับใช้กฎหมายและการพัฒนากฎหมายมาให้สอดคล้องกับการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมให้ระบบการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศต่อไป

1.4 สมมติฐานการศึกษา

ปัจจุบันประเทศไทยมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้กับการบริการลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ในการทำธุรกรรมประเภทต่างๆ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวก็ยังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับดังกล่าวในเรื่อง การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภค ความเสี่ยงภัยในการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ อาจทำให้ลูกค้าของธนาคารได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสาร คำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ และวารสารกฎหมายที่เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการทำสัญญาผ่านทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนข้อมูลทางกฎหมายจากเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติทางกฎหมายต่างๆ รวมถึงคำอธิบาย บทความ หรือข้อคิดเห็นต่างๆ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายของต่างประเทศ กับหลักกฎหมายของไทย แล้วนำมาวิเคราะห์ สรุปผลและเสนอแนะแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประวัติ ความเป็นมา และลักษณะทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์
2. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ ในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการทุกภาคส่วนอย่างสูงสุด

1.7 นิยามศัพท์

“ธุรกรรม”³ หมายความว่า การกระทำใดๆที่เกี่ยวกับกิจกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์ หรือในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดในหมวด 4

“อิเล็กทรอนิกส์”⁴ หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทาง แสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่างๆเช่นว่านั้น

“ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์”⁵ หมายความว่า ธุรกรรมที่กระทำขึ้น โดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

“การให้บริการธนาคารทางอิเล็กทรอนิกส์”⁶ คือ การทำธุรกรรมต่างๆกับธนาคารโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การฝากเงิน ถอนเงิน โอนเงิน หรือสอบถามยอดเงิน เป็นต้น อาจเรียกด้วยชื่ออื่น เช่น Internet Banking (ธนาคารอินเทอร์เน็ต) Online Banking (ธนาคารออนไลน์) Electronic Banking (ธนาคารอิเล็กทรอนิกส์) หรือ Cyber Banking (ธนาคารไซเบอร์) เป็นต้น

“ธนาคารอิเล็กทรอนิกส์”⁷ หมายถึง การประกอบธุรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เกี่ยวกับการให้บริการทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆผ่านอุปกรณ์หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ หรืออินเทอร์เน็ต มีการให้บริการ เช่น การฝากเงิน ถอนเงิน โอนเงิน หรือสอบถามยอดเงิน เป็นต้น โดยในอนาคตการให้บริการของธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ ยังสามารถพัฒนาได้อีกเรื่อยๆ เพื่อรองรับความต้องการในการใช้บริการของผู้ใช้บริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดความรวดเร็ว และสะดวกสบายในการทำธุรกรรมมากขึ้นและประหยัดทรัพยากร

“ข้อความ”⁸ หมายความว่า เรื่องราวหรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข เสียง ภาพ หรือรูปแบบอื่นใดที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆ

³ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 4.

⁴ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 4.

⁵ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 4.

⁶ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2555). *E – Banking คืออะไร ?*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://standard.etda.or.th/?p=219> [2560, 5 พฤศจิกายน].

⁷ เรื่องเดียวกัน.

⁸ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 4.

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์”⁹ หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือโทรสาร

“ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์”¹⁰ หมายความว่า อักษร อักษรระ ตัวเลข เสียงหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์”¹¹ หมายความว่า การส่งหรือรับข้อความด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

⁹ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 4.

¹⁰ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 4.

¹¹ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 4.